

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti SLOVNAFT, a. s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava, IČO 31 322 832, zastúpenej advokátskou kanceláriou RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o., Vysoká 2/B, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Dana Nemčíková, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 158/2019 a jeho uznesením sp. zn. 3 Cob 158/2019 z 30. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SLOVNAFT, a. s., odmieta pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti SLOVNAFT, a. s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava, IČO 31 322 832 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia

základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 158/2019 a jeho uznesením sp. zn. 3 Cob 158/2019 z 30. septembra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) domáhala zrušenia rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) okresného súdu č. k. 51 Cb 172/2018-461 z 30. novembra 2018, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), istinu v sume 114 755,24 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % zo sumy 114 755,24 € od 6. októbra 2017 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov v sume 40 €, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Sťažovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že vyjadrenie k žalobe mala v určenej lehote pripravené, avšak čakala na ďalšie dôkazy, pričom dôvodom jej oneskorenia je, že sa snažila zaslať okresnému súdu úplné a detailné vyjadrenie, v ktorom sa podrobne vysporiada so všetkými tvrdeniami žalobcu. Sťažovateľka poukázala na to, že v približne rovnakom čase sa mala vyjadriť v šiestich obdobných veciach, čo v určenej lehote nebolo objektívne možné vykonať.

3. Okresný súd uznesením č. k. 51 Cb 172/2018-589 z 29. júla 2019 návrh sťažovateľky zamietol ako nedôvodný s tým, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného v zmysle § 277 ods. 1 CSP a že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno preukázania vážnych ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a) CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd s poukazom na účel a právnu povahu rozsudku pre zmeškanie žalovaného uviedol, že uznesenie, ktorým bola sťažovateľka vyzvaná na vyjadrenie sa k žalobe v lehote 15 dní pod hrozbou rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, bolo sťažovateľke doručené 29. októbra 2018. Hoci sťažovateľke z iného súdneho konania boli známe prostriedky procesného útoku žalobcu, v predmetnom konaní nevyvinula žiadnu procesnú aktivitu na bránenie svojich práv v spore,

okresný súd nepožiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe a takéto vyjadrenie k žalobe okresnému súdu doručila až 28 dní po uplynutí ním stanovenej lehoty.

4. Na základe odvolania sťažovateľky, v ktorom namietla zaujatosť okresného súdu, keďže nebolo zrejmé, prečo sa okresný súd odchýlil od svojej zjavne obvyklej doby konania a iba v priebehu niekoľkých dní vydal rozsudok pre zmeškanie žalovaného, krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľky nedodrжал lehotu určenú okresným súdom, nemôže ísť na ťarchu okresného súdu, a že správanie právneho zástupcu sťažovateľky je nekorektné s odvolaním sa na obvyklú dobu konania, keďže mu nevyhovujú lehoty rozhodovania okresného súdu, z čoho vyvodil záver, že vo veci rozhodol vylúčený sudca.

5. S uvedeným záverom krajského súdu sťažovateľka nesúhlasí a napadnuté uznesenie krajského súdu považuje za arbitrárne. V ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že rozhodovanie okresného súdu o jej návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku trvalo 7,5 mesiaca, avšak vydanie kontumačného rozsudku mu trvalo iba 17 dní od uplynutia lehoty poskytnutej sťažovateľke na vyjadrenie sa k žalobe, keď okresný súd stanovil termín verejného vyhlásenia kontumačného rozsudku už 8. deň od uplynutia lehoty sťažovateľke na vyjadrenie sa k žalobe, pričom verejné vyhlásenie kontumačného rozsudku sa konalo 9 dní na to. Uvedený skutkový stav veci nepochybne a nevyvrátiteľne spôsobuje existenciu objektívnych pochybností o nezaujatosti okresného súdu v tejto veci, preto sťažovateľka v podanom odvolaní použila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP, na ktorý však krajský súd nijako nereagoval, čím porušil jej právo na spravodlivý súdny proces.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 158/2019 a jeho uznesením sp. zn. 3 Cob 158/2019 z 30. septembra 2019, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 55 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak

a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené,

b) ústavný súd v tej istej veci koná,

c) navrhovateľ sa ním domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu alebo

d) to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Z dôvodovej správy k zákonu o ústavnom súde vyplýva, že „neprípustnosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom znamená, že zákon zakazuje ústavnému súdu konať o návrhu, hoci má na rozhodnutie právomoc. Dôvodmi, pre ktoré je návrh na začatie konania pred ústavným súdom neprípustný, sú: prekážka veci rozsúdenej, prekážka už začatého konania, ústavný zákaz na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu ústavného súdu (čl. 133 ústavy, časť vety pred bodkočiarkou) a ďalšie dôvody, ktoré výslovne ustanovuje zákon, napríklad nevyčerpanie iných právnych prostriedkov nápravy (§ 132 ods. 2, § 142 ods. 2). Prekážka veci rozsúdenej je zmiernená prípustnosťou nového návrhu, ak dôvodom odmietnutia predchádzajúceho návrhu bolo len nesplnenie podmienok konania. Napríklad v prípade, ak by ústavný súd odmietol sťažnosť podľa čl. 127 ústavy z dôvodu, že sťažnosťou bolo napadnuté neprávoplatné rozhodnutie, po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia je možné toto rozhodnutie napadnúť novou sťažnosťou.“

15. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými

súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 158/2019 a jeho uznesením sp. zn. 3 Cob 158/2019 z 30. septembra 2019, ktoré sťažovateľka považuje za arbitrárne z dôvodu, že v jej veci pred súdom prvej inštancie rozhodol vylúčený sudca.

17. Ústavný súd konštatuje, že vylúčenie sudcu všeobecného súdu z prejednávania a rozhodovania sporu upravujú ustanovenia § 49 a nasl. CSP, pričom dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

18. Okrem toho, podľa § 420 písm. e) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

19. Sťažovateľke ako strane sporu nič nebránilo, aby osobitným návrhom podľa § 52 CSP uplatnila námietku zaujatosti sudcu, o ktorej by rozhodoval nadriadený súd v osobitnom konaní, čo však neurobila.

20. Sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodala ani dovolanie podľa § 420 písm. e) CSP.

21. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu... Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

22. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

23. Sťažovateľka netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu